

ACUR

Cucumis anguria L.

Ekonomik önemi, Anavatanı ve Yayılma Alanları

- Acur sofralık ve turşuluk olarak yaz ayarında açık tarla koşullarında yetiştirilmektedir. Üretim alanları ve miktarları ile ilgili sağlıklı veriler bulunmamaktadır. Acur tamamen iç Pazar için yetiştirilmekte ve tüketilmektedir. Halk arasında yılan kavunu olarak da adlandırılır.
- Acurun anavatanı hakkında kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak Anadolu, İran, Afganistan ve Güney Batı Asya anavatanı olarak kabul edilmektedir.

Bitki Özellikleri

- **Kök**

- Acur bitkisinin kökleri kıraç arazilerde oldukça derine gider. İyi hazırlanmış elverişli topraklarda kökleri yüzeysel olarak yayılır. Toprak yapısına bağlı olarak bitkinin kökleri su ve besin maddelerini alabilecek şekilde gelişirler. Kökler genellikle derinlere ve yanlara doğru büyürler.

Gövde

- Acurlarda ana gövde 1-2 metreye kadar uzayabilir. Ana gövde üzerinde yan dallar oluşur. Gövde başlangıçta otsu, yuvarlağa yakın kesitli üstü tüylerle kaplıdır. Daha sonra gövde selülozik bir yapı alarak sertleşir ve köşeli bir görünüm alır. Gövde açık yeşilden koyu yeşile kadar değişen renklerde olabilir.

Yaprak

- Acur yaprakları kavun yapraklarına çok benzer. Yuvarlak, kalp şekilli veya beş köşeli olabilirler. Yapraklar tüylü, yaprak sapları uzun ve boylamasına olukludur. Yaprakları gövdede olduğu gibi açık yeşilden koyu yeşile kadar değişen renklerde olabilir.

Çiçek

- Acurlar biyolojik bakımdan monoecious karakterde çiçeklere sahiptir. Ayrıca kabakgiller familyasında görülen diğer çiçek tiplerine de rastlanır. Çiçekler yaprak koltuklarından çıkar. Acurun çiçekleri genellikle kavunun çiçeklerine benzer, tozlanma böcek ve arılarla olur.

Meyve

- Acurlarda farklı Őekil ve renklerde meyvelere rastlanır. Acur meyveleri uzun ve silindire yakın, 45,90 cm uzunluğunda, 2.5, 7.5 çapında, çoğunlukla eğri ve orak Őeklindedir. Bunların dıŐında konservelik olarak değerlendirilen yuvarlak meyveli çeŐitlerde vardır. Meyvelerin renkleri yazlık kabaklarda olduğu gibi gri-beyaz renkten koyu yeşile kadar deęiŐebilir. Ayrıca meyveleri boyuna olukludur.

- Meyveler sertleşmeden hasat edilir ve değerlendirilirler. Hasatta gecikme olursa meyveler ve çekirdekler sertleşir, çekirdek evleri boşalır. Sebze olarak değerlendirilen meyvenin tadı tam olgunlaşmamış kavun meyvesi (kelek) tadındadır.

Tohum ve çimlenme zellikleri

- Acur tohumları hıyar ve kavun tohumlarına benzer. Tohumların renkleri hıyarlarda olduğu gibi beyazdır. Bin dane ağırlığı 25-50 gram arasında değişir.
- Tohumlar normal koşullarda canlılıklarını 5-8 yıl muhafaza eder. Tohumlar imlenebilmek için toprak sıcaklığının 15⁰C üzerinde olmasını ister. Optimum imlenme sıcaklığı 25-30 ⁰C'dir. Düşük sıcaklık koşullarında olduğu gibi yüksek sıcaklıklarda çimlenme ve bitki gelişimi üzerinde olumsuz etki yapar.

Yetiştirilme istekleri

- **İklim isteği**
- Sıcak iklim sebzesi olarak bilinen acur, kavun ve karpuzun yetiştirildiği iklim koşullarında başarılı bir şekilde üretilir.
- Bitkinin optimum gelişme sıcaklığı 20-30 °C'ler arasındadır. Sıcaklık değişimleri bitki gelişimini ve meyve verimini olumsuz yönde etkiler.

Toprak isteği

- Acur derin, geçirgen, su tutma kabiliyeti çok iyi, drene edilmiş, organik ve besin maddelerince zengin tınlı topraklarda çok iyi gelişir. Ağır büniteli topraklarda kök hastalıkları artar. Kumlu topraklarda düzenli sulama yapılmalıdır. Aksi taktirde bitkinin gelişimi yavaşlar ve ömrü kısalır. Torak pH'sı nötr olmalıdır.

Yetiştirilme Şekli

- **Toprak hazırlığı ve ekim**

Acur genellikle doğrudan tohum ekme yöntemi ile yetiştirilir. Fide ile üretilmez.

- Toprak hazırlığı toprak yapısına bağlı olarak ve karpuzlarda olduğu gibi yapılır. Ekim ise yine kavunlarda olduğu gibi sıra usulü veya ocak usulü şeklinde yapılır. Sıra arası mesafeler 120-150 x 50-100 cm arasında değişir. Tohumların çimlenmelerini hızlandırmak için kavunlarda uygulanan tohumların ıslatılması, birkaç tanesinin bir araya dikilmesi gibi yöntemler uygulanmalıdır.

Çapalama

- Acur bitkileri 1-2 yapraklı döneme geldiklerinde her ocakta en iyi gelişen 1-2 bitki bırakılır. Bu dönemde çepinle kaymak tabakası kırılır ve fazla bitkiler uzaklaştırılır. Bu dönemde çepinle kaymak tabakası kırılır ve fazla bitkiler uzaklaştırılır. Bitkiler 10-15 cm boya ulaştıklarında çapa yapılarak bitkilerin boğazları doldurulur. Bitkilerin yan dalları sıra aralarını örtmeye başlayıncaya kadar sıra araları makine ile işlenir. Bu işleme anında yabancı ot temizliği yapılır, toprak havalandırılmış olur.

Sulama

- Acur genellikle kıraç arazilerde yetiştirilir. Bu nedenle fazla sulanmaz. Bu durumda meyve kalitesi ve verim dūřuk olur. Sulama yapılırsa meyveler daha hızlı bŸyŸr ve bitki başına verim de artar.

Gübreleme

- Acur organik maddece zengin topraklarda çok iyi yetişir. Organik madde yetersiz ise toprak ticari gübrelerle gübrenmelidir. Toprak yapısına bağlı olarak gerekli miktarda çiftlik gübresi ve suni gübre toprağa verilir. Hafif bünyeli ve kıraç arazilerde yetiştiricilik yapılacak ise verilecek çiftlik gübresi ve suni gübre miktarı arttırılmalıdır. Dekara 2-4 ton çiftlik gübresi, 3-6 kg azot, 4-6 kg fosfor ve 5-6 kg potasyum verilmesi verim ve kalite üzerine olumlu etki eder.

Tarımsal Savaşım

- Acur yetiştiriciliğinde hastalık ve zararlılara karşı çok iyi mücadele edilmelidir. Kavun ve karpuzlarda görülen hastalık ve zararlıların büyük bir çoğunluğu acur bitkisinde de zarar vermektedir. Planlı bir mücadele uygulayarak zarar oranı azaltılmalıdır.

Olgunluk Hasat ve Depolama

- Acur meyveleri sertleşmeden çeşide has renk ve büyüklüğe ulaştığında hasat olgunluğuna gelmiş kabul edilir.
- Hasat olgunluğundaki meyvelerin üzerinde tüyler bulunur.
- Hasat geciktikçe tüyler kaybolur, meyve eti sertleşir. Çekirdek evi boşalır ve çekirdeklerde renk değişikliği ve sertleşme olur.